

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku "O." S.A.

przy uczestnictwie G. Sp. z o.o.

o wpis prawa użytkowania w księgach wieczystych Kw [..]7 i Kw [...].5,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 marca 2007 r.,

skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania od postanowienia

Sądu Okręgowego w O.

z dnia 5 lipca 2006 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w B. postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2006 r. oddalił wniosek „O.” S.A. o dokonanie wpisu prawa użytkowania na rzecz G. sp. z o.o. do nieruchomości znajdujących się w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy, dla których urządzone są księgi wieczyste Kw nr [...]5 i Kw nr [...]7. Użytkowanie miałoby obejmować te części tych nieruchomości, na których znajdują się urządzenia stacji redukcyjno – pomiarowej, należące do Spółki G. Zdaniem Sądu Rejonowego, taki sposób korzystania przez Spółkę z nieruchomości nie spełnia przesłanek do ustanowienia na jej rzecz prawa użytkowania, poza tym uwzględnienie wniosku nie jest możliwe z tej przyczyny, że nie wydzielono geodezyjne części działek, na których to prawo miałoby być ustanowione.

Apelacja wnioskodawcy od tego orzeczenia została oddalona, po rozpoznaniu jej na posiedzeniu niejawnym, postanowieniem z Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 lipca 2006 r. Zasadniczym argumentem uzasadniającym to rozstrzygnięcie był brak geodezyjnego wydzielenia części działek, na których miało być ustanowione prawo użytkowania.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną wnioskodawca, zarzucając naruszenie art. 357 § 2 i 3 zd. pierwsze k.p.c. w zw. z art. 517 i art. 13 § 2 k.p.c. przez niedoręczenie mu z urzędu odpisu postanowienia Sądu z uzasadnieniem, wydanego na posiedzeniu niejawnym. W uzasadnieniu skargi powołuje się także na przepis art. 387 § 3 k.p.c., wnosząc o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przede wszystkim trzeba podkreślić, iż zasady sporządzania i doręczenia uzasadnienia przez sąd drugiej instancji ujęte zostały w art. 387 k.p.c., w związku z czym przepisy dotyczące tej materii w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji mogą tu znaleźć zastosowanie jedynie posiłkowo, tj. kiedy jakieś kwestie nie zostały szczegółowo uregulowane w postępowaniu odwoławczym (art. 391 § 3

k.p.c.). Zasady te stosuje się także w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.). Według art. 387 § 1 zd. drugie k.p.c. w sprawach, w których apelację oddalono, uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zażądała doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem. Zgodnie z art. 387 § 3 zd. pierwsze k.p.c. orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Jednakże, stosownie do zdania trzeciego tego przepisu, jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodniowym od sporządzenia uzasadnienia. Według przyjętej przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 lutego 2002 r., III CZP 3/02 (OSNC 2002, nr 12, poz. 145) wykładni art. 626¹ § 1 k.p.c., przepis ten ma zastosowanie także w postępowaniu apelacyjnym, co oznacza, że orzeczenie sądu odwoławczego rozpoznającego apelację od postanowienia sądu wieczystoksięgowego może zapaść na posiedzeniu niejawnym, jak to miało miejsce w rozpoznawanej sprawie. Powstaje jednak problem, jaki sposób postępowania co do doręczenia uzasadnienia obowiązuje w takim wypadku, w razie oddalenia apelacji. Nie może wchodzić tu w grę art. 387 § 3 zd. pierwsze k.p.c., a więc doręczenie uzasadnienia na żądanie, ponieważ zainteresowany wnoszący apelację nie zna treści zapadłego na posiedzeniu niejawnym orzeczenia, ani jego terminu, o którym przecież nie jest powiadamiany. Wbrew stanowisku skarżącego, nie ma też zastosowania art. 357 § 2 i 3 zd. pierwsze k.p.c. w zw. z art. 517 i art. 13 § 2 k.p.c., ponieważ przepisy te regulują uzasadnianie i doręczanie postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym w sądzie pierwszej instancji. Pozostaje zatem odwołać się do regulacji zawartej w art. 387 § 3 zd. trzecie, zgodnie z którym, jeżeli nie było ogłoszenia orzeczenia w sądzie drugiej instancji, orzeczenie to doręcza się z uzasadnieniem stronom z urzędu. W pierwszym rzędzie przepis ten będzie miał zastosowanie do przypadków stwierdzonej nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, gdyż sąd odwoławczy może wówczas rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, (art. 375 k.p.c.). Na podstawie odwołania zawartego w art. 13 § 2 k.p.c. norma ta wejdzie w grę także w przypadkach dopuszczalnego rozpoznania apelacji na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu nieprocesowym. Dlatego też Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie powinien był doręczyć z urzędu uzasadnienie postanowienia wydanego w dniu 5 lipca 2006 r. na posiedzeniu

niejawnym. Zaniechanie tego obowiązku w sposób niewątpliwy utrudniło obronę interesów skarżącemu, co mogło mieć wpływ na ostateczny wynik sprawy. Prowadzi to do wniosku, iż doszło do naruszenia art. 387 zd. trzecie k.p.c., o którym skarżący wspomina w uzasadnieniu skargi kasacyjnej, co z kolei uzasadnia uwzględnienie tej skargi (art. 519¹ § 3 w zw. z art. 398³ § 1 ust. 2 i art. 13 § 2 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach wydano stosownie do art. 108 § 2 k.p.c.